

G eandewei

KERKBLAD

Jaargang 28 - nummer 2
vrijdag 22 januari 2021
editie Drachten

Protestantse
Kerk

Dankbaar genieten van Gods goede gaven

Nieuwe columnist
Conrad Berghoef

It is well
with my soul

Geloofsgetuige
Philipp Jakob Spener

Column Conrad Berghoef

Verbinding

Half december 2020 besloot mijn klas aan het mbo waar ik werk, verpleegkundigen in opleiding, mij eens te verrassen: met volledig off-line volgeschreven briefjes, die ze ophielden voor de webcam, bedankten ze mij voor de lessen en de inspanningen van het afgelopen jaar. Sinds de lock-down hebben we elkaar niet meer in levende lijve getroffen, en online onderwijs haalt het niet bij écht contact, in het klaslokaal. Liever loop ik te midden van mijn studenten, ga ik in op onverwachtse opmerkingen en gebeurtenissen. Het leerrendement is dan écht vele malen hoger en het maakt mijn beroep als leraar de moeite waard. Onderwijs is een contactberoep.

Ik was ontroerd, en dat was goed te merken in het filmpje dat studenten ervan maakten. Mijn ontroering bleek vooral uit stilte. Een hele lange, onnatuurlijke stilte voor mijn doen. Dat benoem ik ook aan het einde: 'volgens mij ben ik nog nooit zo lang stil geweest'. Mijn stilte ging viraal, zoals dat heet. Rare naam in deze tijden, maar het betekent dat veel mensen -heel veel mensen- elkaar wezen op het filmpje. Het werd landelijk nieuws, zat zelfs in het aftelmoment naar 2021 toe.

Het heeft me honderden reacties opgeleverd. Sleutelwoord daarin: verbinding. Ondanks alle ellende van een dodelijk virus en alle gevolgen die dat oplevert, is het mogelijk om verbinding met elkaar te maken. En dat geeft hoop. Ik vond dat een mooi woord, verbinding. Want ondanks alles voel ik dat wel. Met de ene klas meer dan de ander, met de ene student meer dan de ander. Maar dat is ook zo zonder camera. Enkele dagen later zag ik een kerstnachtsdienst via een livestream. En begrijp me goed, ik heb zoveel waardering voor alle predikanten, ambtsdragers en vrijwilligers in deze tijden. Maar ik mis de verbinding zo vaak. Ik kijk naar een eredienst, maar ik voel me er geen deel van uit maken. Normaal gesproken zit ik in de kerkzaal, zie de anderen, de predikant ziet ons. Samen voelen we ons verbonden in Hem. Een dienst waarin alleen 'gezonden' wordt vanaf het liturgisch centrum -dat levert voor mij geen verbinding op. Zouden we eens een eredienst kunnen houden in deze tijden waarin alle deelnemers te zien zijn? De techniek is al zover, er zijn kerkgenootschappen die er al mee experimenteren volgens mij. We moeten elkaar zien, horen. Op zoek naar verbinding.

Meditatie Opleven om te kunnen sterven

'En Israël zei tegen Jozef: nu ik jou levend en wel heb teruggezien, kan ik sterven.'
(Genesis 46:30)

door Wiebe Feddema

Aan het einde van zijn leven overkomt Jacob iets dat hij nooit had verwacht. Een teken van leven van zijn geliefde zoon Jozef. Als hij dat hoort leeft hij op, en als hij Jozef ziet, wijst hij dat aan als moment dat hij kan sterven. Opleven en tegelijk ook kunnen sterven. Dat klinkt vreemd. De dood is wat we het meeste vrezen. Hoe kun je op een moment komen dat je bereid bent te sterven?

Iets actiefs

Er is een verschil tussen doodgaan en sterven volgens W.R. van der Zee (1930-1995). Doodgaan is iets wat onverbiddekelijk is, het overkomt ons een keer. Het is iets negatiefs, afbraak, verlies, ondergang.

Sterven daarentegen heeft iets actiefs. Wilens en wetens je eindigheid en betrekkelijkheid realiseren en dat integreren in je bestaan. Sterven is het zinvolle en vruchtbare ontdekken in verliezen en opgeven en afstaan. Uit handen kunnen geven, plaats kunnen maken.

Jacob is al twintig jaar in rouw om Jozef. Hij is ontroostbaar. Hij spreekt uit dat hij zal rouwen tot hij in het dodenrijk afdaalt. Hij is wel klaar met zijn leven, leeft in ongeluk en ziet zichzelf zo doodgaan. Ook begrijpelijk als zoiets je overkomt. De dood die hij vreest is een neerdalen in de hel. Een ongelukkige eenzame dood, afgescheiden van geliefden en van God verlaten.

Jacob, bang om zo te moeten doodgaan, houdt krampachtig vast aan het leven. Vast aan de andere lievelingszoon Benjamin. Hij beschermt hem tegen elk gevaar. Ook begrijp-

pelijk, maar je ziet dat hij niet meer durft te leven. Hij durft geen enkel risico te nemen. Daarin zien we iets van het je passief laten overkomen, het doodgaan.

Wanneer de hongersnood aanhoudt is Jacob gedwongen om Benjamin te laten gaan. En als Jacob hem loslaat, gaat hij door de diepste angst heen. Daar zien we het actieve sterven. Actief laten gaan. Afstand doen van iets waar je zo aan hecht: 'Moet ik mijn kinderen verliezen, goed dan verlies ik ze maar.' En overgave aan God: 'God, de Ontzagwekkende geve dat hij barmhartig voor jullie is.' (Gen 43:14).

Les in loslaten

Jacobs leven is één grote les in loslaten. Niet langer zijn eigen 'ik zal', maar Gods 'Ik zal'. Jacobs leven is een sterven aan zichzelf. Als hij dat heeft gedaan, vindt hij het leven. Gods wonderlijke weg zorgt voor verzoening en hereniging van Jacobs gezin. Hierna leeft Jacob nog zeventien jaar. Uiteindelijk sterft hij, zonder vrees, in Gods gunst en wordt verenigd met zijn voorouders.

Memento mori: gedenk te sterven. Betekent dat niet: denk er aan dat je pas écht leeft als je ook kunt sterven. Alles loslaten en Hem overhouden, in Hem het leven vinden. Ons geborgen weten in Christus, die gezegd heeft: Wie zijn leven probeert te behouden zal het verliezen, maar wie zijn leven verliest omwille van Mij, die zal het behouden.

Wiebe Feddema is kerkelijk werker van de Protestantse Gemeente Hantum c.a.

Leesrooster

Week 4, 24 t/m 30 januari

zondag	Marcus 1:21-34
maandag	Psalm 107:1-22
dinsdag	Psalm 107:23-43
woensdag	Deuteron. 16:18-17:1
donderdag	Deuteron. 17:2-13
vrijdag	Deuteron. 17:14-20
zaterdag	Deuteron. 18:1-13

Week 5, 31 januari t/m 6 februari

zondag	Deuteron. 18:14-22
maandag	Psalm 87
dinsdag	Deuteron. 19:1-10
woensdag	Deuteron. 19:11-21
donderdag	Deuteron. 20:1-9
vrijdag	Deuteron. 20:10-22
zaterdag	Psalm 83

Nieuwe columnist: Conrad Berghoef

Het columnistenteam van Geandewei is uitgebreid met Conrad Berghoef (1970) uit Drachten, getrouwd, vader van een jongvolwassen zoon en dochter en lid van de Protestantse Gemeente te Drachten. Hij voelt zich naar eigen zeggen niet zo thuis in de traditionele kerk, „maar is er wel altijd voor te porren als er out of the box gedacht moet worden”. Hij werkt bijna 25 jaar op ROC Friese Poort, momenteel als docent Nederlands in de sector Zorg. In 2017 werd hij verkozen tot mbo-docent van het jaar.

It is well with my soul - Het is goed met mijn ziel

'It is well with my soul' ('het is goed met mijn ziel') is de titel van een bekend lied, gedicht door Horratio Spafford. Hij en zijn vrouw Anna verloren hun hele bezit bij de Great Chicago Fire in 1871. Twee jaar later kwamen hun vier dochters om bij een schipbreuk. Het lied bezingt de vrede van een geredde ziel, ondanks beproevingen. En het eindigt met 'en als de bazuin zal klinken en de Heer zal nederdalen, óók dan is het goed met mijn ziel!'

door Nelleke Berntsen

Het lied kwam in mijn gedachten, toen ik mij afvroeg 'waar het allemaal naartoe gaat' in de wereld en wat dat kan doen met ons lichaam, maar bovenal met onze ziel.

En ja: waar het uiteindelijk naartoe móét, dat weten wij christenen natuurlijk wel. Naar de wederkomst van Christus! En we zongen al eeuwen in de kerken over hoe het wel niet zou zijn als Hij werkelijk koning zou zijn in deze wereld, en alles zou schoonvegen wat er aan kwaad was aangekoekt.

'Ach ja'

Maar ondertussen konden we dat ook wel behendig voor ons uitschuiven, daarin steeds meer gesteund door techniek en wetenschap en een andere bijbeluitleg. 'Ach ja, dat waren de verwachtingen van de eerste christenen. En hoe hebben zij zich vergist...', werd er nogal eens gezegd. Vooral zou dit gelden voor het boek Openbaring aan het eind van de Bijbel. Wie dat als een serieuze waarschuwing zag, werd weggezet in de hoek van de simpele zielen, die het niet begrepen hebben. En ondertussen nestelde men zich behaaglijk in deze wereld. Zelfs werden diverse liederen die gingen over dat hemelse visioen - en de strijd die er voor nodig zou zijn - vervangen door teksten die ons beter pasten. En de nadruk lag daarbij - zoals overal in de media en zeker ook in de kerken - op het toverwoord 'genieten'.

En toen werd dat in maart 2020 wreed verstoord. Er werd een virus geconstateerd waartegen men draconische maatregelen meent te moeten nemen. Wij zijn terechtgekomen in een science-fiction-achtige situatie die wij niet voor mogelijk hadden kunnen houden. En voorlopig is er nog geen uitzicht op een wezenlijke verandering. Dus: waar gaat het héén en waar gaat het óm?

Onze ziel

De vraag is: waar móét het ten diepste om gaan? En ik begrijp: om onze ziel! 'Wie het leven zal willen behouden, die zal het verliezen', zegt Jezus in Marc 8:35. En wij geloven, dat Jezus daarmee het leven hier in de wereld bedoelt en dat Hij kwam om onze ziel te redden. Niet om ons een prettig leventje te bezorgen in deze wereld, daarvan konden zijn volgelingen getuigen. Zij moesten meestal een hoge prijs betalen voor hun keuze om Christus te volgen. En dat zijn wij hier in het welvarende westen uit het oog verloren. Wij zijn zo gewend aan comfort en allerlei mogelijkheden voor een prettig leven hier en nu, dat wij steeds minder geïnteresseerd zijn geraakt in een toekomst waar de Bijbel het over heeft. En trouwens, die Bijbel werd steeds meer zo uitgelegd, dat we het ook niet zo zwaar hoefden op te vatten.

Horatio Spafford (1828-1888) was advocaat in Chicago. In november 1873 vertrokken zijn vrouw Anna en hun vier dochters Annie, Maggie, Bessie en Tanetta naar Europa (hij zou zelf nareizen na het afhandelen van zijn zaken). Het stoomschip Ville du Havre verging echter op de Atlantische Oceaan. Anna overleefde, de dochters kwamen om. Onderweg naar zijn vrouw in Engeland dichtte Spafford vervolgens 'It is well with my soul'. Het echtpaar zou in 1880 een nieuwe beproeving moeten ondergaan. Hun zoon Horratio stierf toen aan roodvonk, op driejarige leeftijd.

En zo werden kerkdiensten steeds meer diensten met 'voor ieder wat wils', met de nadruk op een goed gevoel en gezelligheid.

Digitale diensten

Maar dat is verleden tijd, want we mogen niet meer naar de kerk. In een ommezien gingen vrijwel alle deuren dicht en werd er ingezet op digitale diensten, die wij nu op onze tijd en naar onze stemming kunnen bekijken of afzetten.

Overigens is het heel waardevol dat zoveel mensen zich daar ontzettend voor inzetten. En over het algemeen is het kerken gelukt om op allerlei manieren toch naar elkaar om te zien en elke zondag een dienst te verzorgen die de binding met de gemeente nog enigszins in stand zou kunnen houden.

Maar kan het zijn, dat deze hele situatie nog een laatste kans biedt om wezenlijk bezig te zijn met onze ziel? Dat kan ook met een paar mensen in een ruime huiskamer. Want 'waar twee of meer in Mijn naam samen zijn, ben Ik in hun midden', zegt Jezus. Zo kunnen we dan ook samen bidden en elkaar bemoedigen als Lichaam van Christus, werkend in de wereld. Want 'er komt een nacht dat niemand meer werken kan', weten we ook van Jezus.

Leef- en kleeftgebed

Ik las in het *Nederlands Dagblad* van 9 januari een goede column van relatiecoach Cocky Drost. Het ging over een gebed dat ze het 'leef-en-kleeft-gebed' noemt, omdat het erom gaat te leven 'zonder te kleven'. Dus ernaar te streven hier en nu zó te leven, dat je toch niet helemaal daaraan vast zit. Ze had daar zelfs een echt gesprek met haar kinderen over, wat ik fantastisch vind.

Ik stel voor, dat wij haar goede voorbeeld volgen en dat niet alleen in onze gezinnen, maar ook door dus samen met andere christenen regelmatig bijeen te komen. Onze ziel heeft het volgens mij nodig dat wij elkaar helpen Gods wil te zoeken in een wereld waar wij in mogen leven, maar niet aan moeten kleven. Dan kunnen we met elkaar dit gebed oefenen:

O Heer wij danken U van harte voor nooddrift en voor overvloed. Waar menig mens eet brood der smarte, hebt Gij ons mild en wel gevoed. Doch geef, dat onze ziele niet aan dit vergank'lijk leven kleeft. Maar alles doe wat gij gebiedt en eind'lijk eeuwig bij U leev'.

Geloofsgetuige

Philipp Jakob Spener

'Als nu eens op gezette tijden gemeenteleden met enige kennis of verlangen daarnaar onder leiding van hun predikant bij elkaar kwamen om uit de Heilige Schrift te lezen en over elke Bijbeltekst broederlijk met elkaar te spreken'

* 13 januari 1635, Ribeauvillé
† 5 februari 1705, Berlijn

Het piëtisme was een beweging in allerlei takken van het christendom. De naam is ontleend aan het boekje *Pia desideria (Vrome wensen)* uit 1675, van Philipp Jakob Spener. Hij was een Elzasser die na de studie theologie in Straatsburg in 1666 predikant in Frankfurt am Main was geworden. Het ideaal van een doorleefd persoonlijk geloof werd al langer verspreid door Duitse en vertaalde Engelse geschriften. Het programma lijkt ook niet opzienbarend. Ernstige en grondige studie van de Bijbel in particuliere bijeenkomsten, aandacht voor de bediening van leken, verbinding tussen leer en leven, terughoudendheid en liefdevolle omgang in theologische disputen, hervorming van de predikantsopleiding, meer praktische preken. En sprak ook Luther al niet over het priesterschap van alle gelovigen?

De ondertitel was *'Hartelijk verlangen naar godewelgevallige verbetering van de ware evangelische kerken'*. Spener had voor de kerk gezocht naar een strategie die zich niet richtte op de zwaksten, die dan door toepassing van tucht in het gareel gebracht moesten worden, maar op het beste deel van de kerk. Het revolutionaire lag vooral in de gezelschappen voor gezamenlijke Bijbelstudie. Maar in 1670 hadden de Nederlandse volgelingen van Jean de Labadie grote aandacht getrokken omdat zij zich als wedergeboren christenen van de kerk hadden afgescheiden, in verwachting van de Wederkomst. En juist in dat jaar was in Frankfurt een 'collegium pietatis' van start gegaan met Spener als een van de betrokkenen: het eerste conventikel van predikanten en belangstellende gelovigen in de Duitse Lutherse Kerk. Spener beoogde met de *'ecclesiola in ecclesia'*, kerkje in de kerk, juist geen afscheiding. Hij zag er een aanvulling in op het eenrichtingsverkeer van de preek en de huiselijke godsdienstoefening. Hier was plek voor wederkerig gesprek. Hier mochten twijfels benoemd worden. Zij die meer inzicht hebben, 'waaronder de predikanten', zouden anderen bij de hand nemen. Hier werd de gewone gelovige mondig gemaakt door mee te doen aan de toetsing van ervaringen en inzichten aan 'de bedoeling van de Heilige Geest in de Schrift'. 'Piëtisme' werd een scheldwoord. Kerkenraden en predikanten hielden graag de controle. De angst voor separatisten zat er diep in. Maar de piëtisten bleven in de kerk. Spener werd zelfs predikant in Berlijn. En het samenkomen in verenigingen en gespreksgroepen zou een niet meer weg te denken trek van het protestantisme worden. *Harmen Jansen*

Byldspraak - Willem Wilstra Himelsk

As ik op 'e heechste flat fan Drachten stean, sjoch ik yn 'e fierte de bosken fan Olterterp, Beetstersweach en Bakkefean as ien rjochte horizontale streep. Alles sa'n 50 meter heech. De beammen groeie net 'oant yn 'e himel'; yn 'e praktyk is it hiel oars, docht bliken.

Dat se hjir net heger wurde hat alles te krijen mei it klimaat, de ûndergrûn, it beskikbere wetter en de soarte fan beammen. Dat alles hat ynfloed op 'e wetterdruk yn 'e beam om dy sa omheech te krijen. De heechste beam fan 'e wrâld stiet yn it Redwood National Park yn Kalifornië: 115 meter! De gelearden tinke, dat rûchwei 120 meter wol it maksimum wêze sil.

Gods himel... Ik sil faaks net de iennichste wêze dy't mei de fraach wrakselet, wêr't dy dan wêze mei. Jierrenlang, doe't ik noch seeman wie, haw ik de heldere nachtlke himel bewûnderje kinnen en foar mysels fêststeld: it firmamint is de ein fan wei ...

Wy moatte it hawwe fan ús leauwen yn 'e bibel. Paulus hat it sa dúdlik beskreaun yn 1 Korintiërs 2, mar fers 9 (mei in ferwizing nei Jes 64,3) springt der út: 'Wat it each net sjoen en it ear net heard hat en yn it minskehert net opkommen is, alles wat God ree makke hat foar dy't Him leafhawwe.'

God fan myn heil, ik wit it no: foar altyd bliuw ik deun by Jo.
Jo ha, doe't twifel my besette, myn rjochterhân yn leafde fette.
Jo liede my, jo doel stiet fêst, Jo riede alles ta myn bêst,
Jo sille, as de útein foar my leit, my opnimme yn jo hearlikheid.

Wa yn 'e himel haw ik, Hear, as Jo, myn treast en myn begear?
Wat búten Jo kin my hjir bine? By Jo sil ik folsleinens fine.
Al soe myn hert, myn lea fergean, dochs sil ik, God, foar Jo bestean.
'k Betrou op Jo mei sin en siel, myn rots, myn heil, myn ivich diel.

Douwe A. Tamminga

As jo de foto skanne mei de Geandewei-app, spilet in Youtube-filmke fan it Urker Mannenkoor Soli Deo Gloria mei 'In de hemel is het schoon'

Het Goede Leven (deel 1)

Zintuigen

Stel, je bent gezond en alles loopt op rolletjes. Plotseling houdt je hart ermee op. Je krijgt een hartstilstand. Dat overkwam de volkskrant-journalist Fokke Obbema in 2017. Hij zou zeker niet meer hebben geleefd als zijn vrouw hem niet net op tijd gevonden had. Hij was, zoals hij dat noemt, 'even dood', kwam terug, maar hield er wel wat aan over.

door ds. Peter Smilde

Hij ging tobben: waarom leef ik eigenlijk? Wat is de zin van mijn bestaan? Daarmee begon een zoektocht naar de zin van het leven. Daarvoor interviewde hij allerlei mensen: wetenschappers, uitvaartbegeleiders, dichters, filosofen, atheïsten, gelovigen, et cetera.

Dit resulteerde in een boek: *'De zin van het leven, gesprekken over de essentie van ons bestaan'* (2019). Ik las het in de kerstvakantie en werd erdoor geboeid, ook vanwege de actualiteit in deze coronatijd. We worden stilgezet. Veel mensen zitten stilletjes thuis. Uitgaan, werken of vrienden ontmoeten is er niet meer bij. Dat roept vragen op: Waarom leef ik?

Seculiere overtuiging

De interviews van Obbema zijn indringend en persoonlijk. Sommige gesprekspartners geloven in God (of het goddelijke) en menen dat het leven welzeker zin heeft. Want God heeft ons met een bedoeling gemaakt. De meeste geïnterviewden hebben echter een seculiere levensovertuiging: 'Het leven is een lichtflits tussen twee perioden van duisternis,' zonder een diepere bedoeling. Hun conclusie is: het leven hééft geen zin, maar – zo voegen ze eraan toe – je kunt er wel een zin aan géven. Of zoals Loesje het zegt: 'De zin van het leven moet je zelf schrijven.'

Het jaarthema

'Toevallig' sluit het thema van dit boek aan bij het huidige jaarthema van de Protestantse Kerk: het goede leven. In Drachten werken we ermee. Wat maakt het leven voor jou 'goed' en zinvol? Is dat gezondheid? Liefdevolle relaties? Geloof? Werk? Sport?

Vanzelfsprekend speelt voor christenen de persoon van Jezus een belangrijke rol bij deze vraag. Hij is, zou je kunnen zeggen, de personificatie van het goede leven. Hij laat zien wat een goed leven inhoudt. Maar hoe ziet dat er dan uit? In deze en de volgende *Geandewei's* wil ik het daarover hebben, aan de hand van vier aspecten:

1. Zintuigen
2. Diepere Zin
3. Gezindheid
4. Eigenzinnigheid

Zintuigen

Zin begint heel fysiek en aards bij onze zintuigen. Je zou het misschien niet verwachten bij Jezus, maar dit geldt ook voor hem. Hij is mens geworden, diep in het vlees 'getrokken'. Hij begrijpt heel goed dat het leven niet goed is als je pijn lijdt, honger hebt, ziek bent of arm. Daarom deelt Jezus heel concreet brood uit en geneest zieken.

Ook zelf doet Jezus zich tegoed aan de goede dingen des levens. Hij en zijn leerlingen vas-

ten nauwelijks, integendeel, ze zitten opvallend vaak aan tafel. Daarnaast heeft Jezus aandacht voor de schepping: de leliën van het veld, de vogels in de lucht, het ontkiemende zaad. Kortom, het goede leven begint heel aards met het dankbaar genieten van Gods goede gaven.

Voorspoed

Dit sluit naadloos aan bij het Oude Testament, waarin met 'zegen' niet alleen geestelijke, maar ook aardse voorspoed wordt bedoeld, zoals 'vredig zitten onder je wijnstok en onder je vijgenboom' (Zacharia 3:10). De nieuwe schepping zal gekenmerkt worden door rijk gedekte tafels met wijn (Jesaja 25) en goede muziek (Openbaring 5)! Prediker zegt dan ook: 'Eet je brood met vreugde. Drink met een vrolijk hart je wijn. God ziet alles wat je doet met welbehagen aan. Draag altijd vrolijke kleren, kies een feestelijke geur. Geniet van het leven met de vrouw die je bemint. Geniet op alle dagen van je leven, die God je heeft gegeven.'

Het leven omarmen

De in 2015 overleden filosoof René Gude benadrukt in zijn werk de zintuiglijkheid van zingeving. Zin begint met proeven, ruiken, horen, tasten. Dat wil zeggen: het leven omarmen met al je zintuigen.

Als Marjoleine de Vos door Obbema gevraagd wordt naar de zin van het leven zegt ze dit: 'Kom maar mee naar buiten, en kijk om je heen. Je ziet dan het licht, die veelheid van kleuren, geuren, schitteringen, overgangen,

de ruimte. Het gaat om die ervaring die woordloos binnenkomt. Dat zijn juist niet de momenten dat ik denk: wat is de zin van het bestaan? Die vóel je dan!'

Toen ik in Katwijk aan Zee predikant was vertelden mensen me vaak dat ze aan het strand wandelden als middel tegen depressiviteit. Daar knapten ze van op. Kortom: de zin en de goedheid van het leven kun je ontdekken door heel concreet je zintuigen te gebruiken, dankbaar het goede van Gods schepping te genieten en te zorgen voor welvaart voor iedereen.

Diepere Zin

Toch kun je ook doorschieten. Jezus waarschuwt: *'Verzamelt u geen schatten op aarde, waar mot en roest ze ontoonbaar maakt en waar dieven inbreken en stelen; maar verzamelt u schatten in de hémel, waar noch mot noch roest ze ontoonbaar maakt en waar geen dieven inbreken of stelen. Want, waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.'* (Matteüs 6:20-21).

Kortom: ga niet jagen op aardse zegeningen, ga ze niet verzamelen. Dan bereik je het tegendeel. Want genot kan je zinnen misschien verrukken, maar je hart nooit vullen.

De volgende keer wil ik het met u hebben over het tweede aspect van het goede leven: de diepere Zin van het leven. Jezus was bereid zijn leven te offeren omdat Hij gedreven werd door een diepere Zin.

ds. Peter Smilde is predikant van de Protestantse Gemeente te Drachten en redactielid van *Geandewei*

Het goede leven begint heel aards met het dankbaar genieten van Gods goede gaven.
Foto: Willem Wilstra

Column Jannie Dijkstra

Een nieuw jaar

'Moge de God van de Vrede, die onze Heer Jezus, de machtige Herder van de schapen, door het bloed van het eeuwig verbond uit de wereld van de doden heeft weggeleid, u toerusten met al het goede, zodat u Zijn wil kunt doen. Moge Hij in ons datgene tot stand brengen wat Hem welgevallig is, door Jezus Christus, aan wie de eer toekomt, tot in alle eeuwigheid. Amen.'
Hebreeën 13:20-21

In de Hebreeënbrief lezen we deze zegenbede van de schrijver aan de lezers, met een lofprijzing aan God. Het woord 'eir n' (vrede) wordt in deze tekst gebruikt en is de Griekse vertaling van het Hebreeuwse 'sj l m', dat 'heil en vrede in alle opzichten' betekent. God is de Gever van het eeuwige heil en de vrede in de gemeente en dus ook voor ons Christenen.

De uitdrukking 'veel heil en zegen in het nieuwe jaar' is een oude en vrij standaard uitdrukking in Nederland. Hier in Zambia wordt vaak gezegd 'dat God je mag zegenen in het nieuwe jaar'. Maar hoe gaan we dit jaar om met deze wens? We willen zo graag gezegend worden na alle coronarellende van het afgelopen jaar.

2020 eindigde met weinig berichten over goede voornemens, maar des te meer over goede hoop voor het jaar 2021. Totdat de berichten kwamen over de tweede golf en een nieuwe variant, nog besmettelijker dan de eerste. Veel discussies over de leefregels en over het al dan niet laten vaccineren, veel angst en onzekerheid. Corona beïnvloedt ons leven iedere dag. Ook hier in Zambia begint het nu erger te worden.

Goede hoop, heil en zegen, dat is wat we willen voor 2021. Maar in hoeverre zoeken we God te midden van deze chaos? De God die de God van de Vrede genoemd wordt?

Geen goede voornemens dus dit jaar, weinig plannen, maar sterk de wens dat God ons de kracht zal geven staande te blijven tijdens deze pandemie en dat Hij ons, door Zijn Geest toerust en motiveert met de bereidheid te leven zoals Hij dat wil, Zijn werk te doen en de goede keuzes te maken, ook te midden van de huidige onrust. Ontdekken dat Hij de God van de Vrede is! Wat er ook gebeurt! Voelt u Zijn Vrede al in uw hart?

www.jannieinmission.com

Psalm 91 Gij zijt mijn toevlucht

Heil en zegen, lezers van Geandewei! We hopen inderdaad op een heilzaam en zegenrijk jaar 2021. Door het nog altijd heersende coronavirus is 2020 heel anders verlopen dan we het ons hadden voorgesteld. Maar God was aanwezig, juist ook in de pandemie. Dat geeft bij alle narigheid een gevoel van optimisme. In aansluiting daarbij breng ik graag Psalm 91 voor het voetlicht. God zal ons Zijn heil doen zien. Een treffender troostwoord kan niet gezegd worden.
door Maurice C.J. Wielenga

Welgemoed beginnen

Het jaar 2020 was in meerdere opzichten onaangenaam, voor velen zelfs een ramp! De kerkdorpen ten zuiden van Den Bosch hebben bovenmatig veel rouwstoeten voorbij zich trekken, bewoners van verzorgings- of verpleegtehuizen hebben hun naasten vaak gemist, waardoor ze zich verdrietig en eenzaam voelden. Artsen en verpleegkundigen in ziekenhuizen hebben zich het vuur uit de sloffen gelopen om de aanwas van nieuwe Covid19-patiënten de baas te kunnen. Na werkweken van zo'n zeventig uur onder hoogspanning waren deze 'handen aan het bed' oververmoeid. Hulde voor hen! Aan het begin van 2021 staan wij er medisch gezien beter voor: er zijn in korte tijd vaccins ontwikkeld, die nu al toegediend worden. Er wordt veelvuldig getest en over het algemeen houdt onze bevolking zich aan de voorschriften.

Heel graag samenkomen

Zijn er nog wensen? Ja, die zijn er! Wat zou het heerlijk zijn als we na een jaar weer als kerkgemeenschappen volledig bij elkaar kunnen komen om God te prijzen, te aanbidden en toe te zingen. Hoe voortreffelijk de digitale kerkdiensten ook mogen zijn, in wezen gaat het toch om het samenkomen onder Gods Woord. De wekelijkse ontmoeting kan voor velen van vitaal belang zijn. Eigenlijk voor ons allemaal. We verlangen naar het bij elkaar komen, naar het weer opstarten van de koorzang en muziekkuitvoeringen. Maar ons geduld wordt nog even op de proef gesteld.

Psalm 91 is een troostpsalm

Zoals Psalm 90 vaak wordt benut voor het houden van een oudejaarspreek, is Psalm 91 er een voor een nieuwjaarspreek. Deze Psalm begint met de verzekering dat God ons een schuilplaats biedt voor gevaren. En die gevaren zijn er legio, zo hebben we in 2020 nadrukkelijk ervaren.

Wat is het dan hoopgevend dat we kunnen terugvallen op een schuilplaats, zelfs op een vësting, aldus vers 2. Als we in gevaar komen, biedt de Allerhoogste ons een toevlucht onder zijn vleugels. We kunnen ons dit letterlijk en figuurlijk goed voorstellen.

Engelen

In vers 11 en 12 staan opvallende woorden die ons doen denken aan Jezus, toen hij in de woestijn door de duivel verzocht werd: 'Want Hij zal aangaande u zijn engelen gebieden, dat zij u behoeden op al uw wegen.' Hoe vaak zijn wij in ons leven werkelijk in gevaar geweest? U herinnert zich vast wel een of meer voorvallen. We spreken dan vaak van de bewaarengel op de schouder. Maar in feite is het de bewarende God zelf geweest die redding heeft geschonken. De bescherming van God gaat zelfs nog verder: *Hij is ons een schild en pantser.* Die verzekering geeft God alleen. Het klinkt bijvoorbeeld ook in Psalm 4 : 9 'Want Gij alleen, o Here, doet mij veilig wonen.'

Israël

In vers 14 van psalm 91 richt God zich speciaal tot Israël: 'Omdat hij Mij zeer bemint, zal ik hem bevrijden.' Hier is het Israël, het oude verbondsvolk, dat God bemint. Omdat Israël zich zo diep afhankelijk en aanhankelijk aan God weet, redt God zijn volk en beschermt het voor gevaren. Ja, tot in lengte van dagen wordt Israël verzadigd met het goede en laat God Zijn heil zien. Een sprekend voorbeeld hiervan is de ondergang van de aanstormende ruiters, paarden en wagens uit Egypte bij de Schelfzee.

Zoals God borg wil staan voor zijn volk Israël, zo wil Hij dat ook voor ons. Met deze belofte kunnen wij heel het jaar 2021 doorlopen.

Maurice C.J. Wielenga uit Joure is publicist en een vaste medewerker van Geandewei

Wat is het dan hoopgevend dat we kunnen terugvallen op een schuilplaats, zelfs op een vësting

Corona-advies

Stop helemaal met zingen

In ieder geval zo lang Nederland nog in lockdown is, moeten kerkelijke gemeenten stoppen met zingen in hun (online) diensten. Tot nu toe maken veel kerken gebruik van kleine groepjes zangers, maar ook dat acht het moderamen van de generale synode van de Protestantse Kerk onverstandig. De classis Fryslân sluit zich bij het advies aan.

Het moderamen adviseert gemeenten met klem in ieder geval tot en met 7 februari, vooralsnog de laatste zondag tijdens de lockdown, tijdens de kerkdienst in het geheel niet te zingen. Dus ook niet met een klein aantal personen, zoals in het vorige advies nog als mogelijkheid werd genoemd.

Teveel risico

De Britse variant van het coronavirus blijkt extreem besmettelijk te zijn. Volledig vertrouwen op afstand houden en ventilatie is té risicovol, aldus het moderamen. Dat advies geldt ook voor het opnemen van liederen in een doordeweekse setting, met een klein aantal mensen. Dan zijn de risico's namelijk net zo aanwezig.

Ds. Marco Batenburg, preses generale synode: „Ik realiseer me heel goed dat deze boodschap bij velen hard aankomt. Ook in het moderamen ervaren we pijn bij dit advies. Samenhang was al veel langer niet mogelijk, maar dat in diensten nu helemaal niet meer kan worden gezongen is echt heel verdrietig. Met elkaar verlangen wij intens naar het moment dat we als gemeente weer kunnen samenkomen. Tegelijkertijd geloven we dat deze omstandigheden voor God geen belemmering zijn om door te gaan met Zijn werk in ons leven, in de kerk en in de wereld. Laten we ons daaraan vasthouden, en elkaar aansporen om het van Hem te blijven verwachten.”

Alternatieven voor zingen

Het moderamen schrijft op protestantsekerk.nl: „Voor de hand ligt om met de kerkmusicus van uw gemeente te zoeken naar mogelijkheden om de eredienst bijvoorbeeld met eerder in het afgelopen jaar opgenomen liederen, instrumentaal of anderszins in te vullen.

Bij het *Liedboek. Zingen en bidden in huis en kerk* hoort de website liedboekcompendium.nl. Onder het tabblad 'Zoek een lied' kan per lied uit de bundel een toelichting opgeroepen worden. Bij veel liederen zijn ook opnamen te

vinden. Bijvoorbeeld opnamen van de serie *Woord op Zondag* (NCRV) die vroeger werd uitgezonden op NPO Radio 5.

Declameren

Ook kunt u er voor kiezen om de tekst van een lied te declameren op muziek, zoals bijv. ds. Jaap Jonk van de Protestantse Gemeente Laren dat doet.

Ds. Marieke den Braber van de Hoeksteen in Amersfoort suggereert het volgende: „In sommige gemeenten zijn er zingende gezinnen, of individuen die het prima in hun eentje kunnen klaren om een lied te zingen. Je kan hen vragen om thuis een lied op te nemen, en dat laten zien in je dienst. Zorgt ook nog voor wat meer zichtbaarheid van gemeenteleden aan elkaar.”

Bestand monteren

Pieter Bais van de Protestantse Gemeente Alkmaar suggereert het volgende: „Maak een opname met een melodieinstrument. Vooaf aftellen en vier maal in de handen slaan om achteraf te kunnen synchroniseren. Stuur de opname als midi naar zangers. Laat deze met de telefoon een zangopname maken, terwijl ze de melodie met een tweede apparaat en oortjes afspelen. Zanger telt mee en slaat op dezelfde manier in handen. Dit bestandje stuur je naar de muziekgroep om het te monteren.” Het kan ook iets eenvoudiger (maar met een mindere geluidskwaliteit): „Start met het melodieinstrument. Neem dit op in een filmpje op telefoon. Stuur door, speel het af op een telefoon met goede speakers, zing mee en neem dat op in een nieuw filmpje.”

Televisievideo's

Als alternatief kunt u gebruik maken van het aanbod van de EO en de KRO-NCRV. Beide stellen rechtenvrije video's van liederen beschikbaar. Bij meeste van de liederen van de KRO-NCRV is bovendien bladmuziek en een toelichting beschikbaar op petrus.protestantsekerk.nl/liederen.

Diversen

Gevangenzorg Nederland zoekt nieuwe vrijwilligers

Gevangenzorg Nederland heeft plaats voor nieuwe vrijwilligers die op bezoek gaan in een van de gevangnissen in het noorden van Nederland (Leeuwarden, Ter Apel, Veenhuizen en Zwolle) of in de tbs-klinieken (bijvoorbeeld Van Mesdag en Veldzicht). Als vrijwilliger ga je in gesprek met een gevangene die om bezoek heeft gevraagd. Je biedt een luisterend oor en geeft waar nodig praktische adviezen. Gevangenzorg is ook op zoek naar mensen die tijdens een speciale cursus met gevangenen in gesprek willen gaan over thema's als schuld, slachtoffers en schaamte. Vrijwilligers worden goed opgeleid voor hun taak en krijgen ondersteuning van de maatschappelijk werkers van Gevangenzorg Nederland. Op dit moment verloopt het contact in verband met de coronamaatregelen in de gevangnissen via de telefoon, skype of mail. In de tbs-klinieken is bezoek vrijwel overal nog mogelijk. Zodra de gevangnissen weer open gaan, wordt het fysieke bezoekwerk weer opgepakt. Gevangenzorg Nederland is een christelijke organisatie met ongeveer 650 vrijwilligers die gevangenen, tbs-gestelden of hun familie bezoeken. Ze doen dat in gehoorzaamheid aan de Bijbelse opdracht in Mattheus 25. Meer weten? Kijk op www.gevangenzorg.nl of bel Kees van der Linden: (079) 204 00 96.

Paaskaartenactie gevangenen kan ook coronaproof doorgaan

Ook in de Veertigdagentijd van 2021 organiseren de Protestantse Kerk en Kerk in Actie de Paasgroetenactie om gedetineerden een bemoeidende groet te sturen met Pasen. Normaal gesproken liggen in veel gemeenten kaarten klaar om te beschrijven tijdens het koffiedrinken na de dienst. Dat kan nu niet, maar er zijn mogelijkheden genoeg om de actie coronaproof te laten doorgaan, stelt de organisatie. Bijvoorbeeld door de kaarten op een aantal adressen verdeeld over het dorp/de wijk te laten afhalen, door enkele exemplaren bij het kerkblad te voegen of desnoods door gemeenteleden hun groet te laten mailen, waarna enkele vrijwilligers ze overschrijven op de kaarten. De kaarten (steeds één voor de gedetineerde en één die hij of zij zelf kan versturen) zijn per tien stuks te bestellen via protestantsekerk.nl/paasgroetenactie. Daar staan ook uitgebreide instructies op.

VOLGENDE KEER in G eandewei

Plekken van betekenis

Hoop en troost
via het televisiescherm

Kerkzegels

